

УДК 94(100)

Пількевич В.О.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ І КУЛЬТУРИ (ЮНЕСКО)

У статті розглянуто основні напрямки діяльності Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО). Висвітлені головні документи (конвенції, рекомендації, декларації), на яких базується робота Організації. Визначено, що культурна складова роботи ЮНЕСКО складається з актуальних питань: діалог культур, збереження культурної спадщини, охорона нематеріальної культурної спадщини тощо. З'ясовано, що освіті належить пріоритетне місце у діяльності Організації, особлива увага була приділена основним цілям «Освіти для всіх». Охарактеризовані важливі програми у науковій сфері: «Людина і біосфера», Міжнародна гідрологічна програма та ін. Підкреслено роль у сучасному світі таких складових діяльності ЮНЕСКО, як комунікація та інформація. Визначено перспективи діяльності ЮНЕСКО та вказано на важливість активної співпраці міжнародної спільноти для збереження миру у світі.

Ключові слова: ЮНЕСКО, освіта, культура, наука, збереження миру.

Організація Об'єднаних Націй була створена після Другої світової війни для збереження миру у світі. Ліга Націй не виконала своєї історичної місії, тому на порядку денному ще у часи воєнних дій стояло питання утворення міжнародної організації, яка все ж таки зможе вберегти людство від наступних небезпечних подій. В межах діяльності ООН почали створюватися спеціалізовані установи для досягнення спільної мети – запобігання війни і підтримка мирного життя. У ст. 57 Статуту ООН зазначається: «Різні спеціалізовані установи, створені міжурядовими угодами й наділені широкою міжнародною, визначеною в їхніх установчих актах, відповідальністю в галузі економічній, соціальній, культури, освіти, охорони здоров'я та інших подібних, будуть поставлені у зв'язок з Організацією» [1, с. 37].

Відповідно до вищезазначеної статті виникла Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО). Дана Організація мала своїх попередників у системі Ліги Націй. Зокрема, це Спеціальний комітет Ліги Націй з питань інтелектуального співробітництва, його виконавча установа – Міжнародний інститут інтелектуального співробітництва тощо.

Ще під час Другої світової війни країни-учасниці почали актуалізувати питання вирішення післявоєнного стану системи освіти, виробляти шляхи відродження цієї сфери. Голова Британської ради М. Робертсон і спеціаліст у справах освіти Р.А. Батлер стають ініціаторами скликання Конференції міністрів освіти союзних держав у 1942 р. Таким чином, була розпочата робота щодо створення Організації. 16 листопада 1945 р. був підписаний Статут ЮНЕСКО, а 4 листопада 1946 р. – ратифікований. З того часу Організація займає важливе місце в системі ООН, ставлячи перед собою завдання –

зберегти мир у світі шляхом поширення освітніх, наукових і культурних зв'язків.

У Статуті ЮНЕСКО чітко визначено мету її діяльності: «...Думки про війну виникають в розумах людей, тому у свідомості людей потрібно укорінювати ідею захисту миру» [2, с. 5].

ЮНЕСКО має 3 основні органи: Генеральну конференцію, Виконавчу раду і Секретаріат. Секретаріатом керує генеральний директор. З 1946 р. цю посаду обіймали:

Джуліан Хакслі (1946-1948 рр., Велика Британія);
Джейм Торрес Боді (1948-1952 рр., Мексика);
Джон В. Тейлор (тимчасово виконуючий обов'язки 1952-1953 рр., США);
Лютер Х. Еванс (1953-1958 рр., США);
Вітторіно Веронезе (1958-1961 рр., Італія);
Рене Майо (1962-1974 рр., Франція);
Амаду-Махтар М'Боу (1974-1987 рр., Сенегал);
Федеріко Майор Сарагоса (1987-1999 рр., Іспанія);
Коїтіро Мацуура (1999-2009 рр., Японія);
Ірина Бокова (2009-2017 рр., Болгарія) [3].

Нині генеральним директором є Одрі Азуле (з 2017 р., Франція). Зазначимо, згідно даного списку можна визначити, що в різний час на посаді перебували представники від різних країн, континентів. Обрання останніх двох директорів (жінок) свідчить, що питання гендерної рівності є дійсно вагомим у діяльності Організації.

Кожен напрямок діяльності ЮНЕСКО є важливим у системі міжнародних відносин, адже покликаний нести мир у світ. Тому варто детальніше розглянути дані вектори.

Культурна складова роботи Організації містить в собі збереження культурної спадщини людства (матеріальної і нематеріальної), охорону підводної спадщини, захист культурних цінностей під час збройних конфліктів, заохочення до діалогу культур тощо. В даному напрямку діяльність ЮНЕСКО базується на наступних документах: Конвенція про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту (1954 р.), Конвенція про засоби, спрямовані на заборону і попередження незаконного ввозу, вивозу і передачі права власності на культурні цінності (1970 р.), Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини (1972 р.), Конвенція про охорону підводної культурної спадщини (2001 р.), Конвенція про збереження нематеріальної культурної спадщини (2003 р.) тощо.

У 1954 р. ЮНЕСКО прийняла Конвенцію про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту. Дана конвенція була першим документом ЮНЕСКО в галузі збереження культурної спадщини, оскільки після Другої світової війни, це було досить актуальним питанням. Людство прийшло до розуміння незахищеності пам'яток культури і необхідності запобігти значним

втратам. Зокрема, в ст. 3 «Охорона культурних цінностей» зазначається: «Високі Договірні сторони зобов'язуються підготувати ще в мирний час охорону культурних цінностей, розташованих на їх власній території, від можливих наслідків збройного конфлікту, вживаючи заходи, які вважають необхідними» [4, с. 270].

Особливе значення, на наш погляд, має Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини, прийнята у 1972 р. За словами колишнього генерального директора ЮНЕСКО Ф. Майора: «Мета даної конвенції – забезпечити колективний захист тієї культурної і природної спадщини у світі, яка становить значний інтерес...» [5, р. 93]. Відповідно до даного документу «культурна спадщина» це – «пам'ятки: твори архітектури, монументальної скульптури і живопису, елементи або структури археологічного характеру, написи, печери і групи елементів, які мають видатну універсальну цінність з погляду історії, мистецтва чи науки; ансамблі: групи ізольованих чи об'єднаних побудов, архітектура, єдність чи зв'язок з пейзажем яких є видатною універсальною цінністю з погляду історії, мистецтва чи науки; визначні місця: твори людини або спільні творіння людини і природи, а також зони, включно з археологічними визначними місцями з погляду історії, естетики, етнології чи антропології» [6].

Важливим стало створення Комітету всесвітньої спадщини, який складає та оновлює Список всесвітньої спадщини людства. Пам'ятки для внесення у даний Список мають відповідати хоча б одному зазначеному критерію:

- культурні: (i) Об'єкт є шедевром людського творчого генія; (ii) Об'єкт свідчить про значний взаємовплив людських цінностей в даний період часу або в певному культурному просторі, в архітектурі або в технологіях, в монументальному мистецтві, в плануванні міст або створенні ландшафтів; (iii) Об'єкт є унікальним або принаймні винятковим для культурної традиції або цивілізації, яка існує до нині або вже зникла; (iv) Об'єкт є видатним прикладом конструкції, архітектурного або технологічного ансамблю або ландшафту, що ілюструє значущий період людської історії; (v) Об'єкт є видатним прикладом людської традиційної споруди, з традиційним використанням землі або моря, який є зразком культури (або культур) або людської взаємодії з навколишнім середовищем, особливо, якщо вона стає вразливою через значний вплив незворотних змін; (vi) Об'єкт безпосередньо або матеріально пов'язаний з подіями або існуючими традиціями, з ідеями, віруваннями, з художніми або літературними творами і має виняткову світову важливість (на думку комітету ЮНЕСКО цей критерій повинен переважно використовуватися разом з яким-небудь ще критерієм або критеріями);

- природні: (vii) Об'єкт є природним феноменом або простором виняткової природної краси і естетичної важливості; (viii) Об'єкт є видатним зразком головних етапів історії Землі, зокрема пам'яткою минулого, символом геологічних процесів, що відбуваються, розвитку рельєфу або символом

геоморфічних або фізіографічних особливостей; (ix) Об'єкт є видатним зразком екологічних або біологічних процесів, що відбуваються, в еволюції і розвитку земних, прісноводних, берегових і морських екосистем, рослинних і тваринних спільнот; (x) Об'єкт містить найважливіше або найзначніше природне місце існування для збереження в ньому біологічного різноманіття, зокрема зникаючих видів виняткової світової цінності з погляду науки і охорони [7].

Країни мають постійно звітувати про стан пам'яток та заходи щодо їхнього збереження. В разі невиконання країною своїх зобов'язань, записаних у Конвенції, існує загроза вилучення пам'яток цієї держави зі Списку всесвітньої спадщини.

У 2001 р. ЮНЕСКО прийняла Конвенцію про охорону підводної культурної спадщини. Підводна культурна спадщина означає всі сліди людського існування, що мають культурний, історичний або археологічний характер, які частково або повністю, періодично або постійно знаходяться під водою протягом не менше 100 років, такі як: 1) об'єкти, споруди, артефакти і людські залишки разом з їхніми археологічним і природним оточенням; 2) судна, літаючі апарати, інші транспортні засоби або будь-які частини, їхній вантаж або інше начиння, разом з їхнім археологічним і природним оточенням; 3) предмети доісторичного періоду [8, р. 3].

Вагомим аспектом діяльності ЮНЕСКО є охорона нематеріальної (духовної) культурної спадщини. У зв'язку з процесами глобалізації різні форми нематеріальної культури опинилися на межі зникнення. Людське співтовариство повинне займатися охороною, популяризацією, захистом цих цінностей, адже, якщо зникає традиційна культура, народ втрачає свою самобутність.

Нематеріальна культурна спадщина означає звичаї, форми уявлення і вираження, знання і навички, а також пов'язані з ними інструменти, предмети, артефакти і культурні простори, визнані співтовариствами, групами і, в деяких випадках, окремими особами в якості частини їх культурної спадщини [9, с. 60].

В проблемі збереження нематеріальної культурної спадщини важливе місце посідає мова, адже це – не тільки засіб комунікації, а й спосіб передачі системи цінностей і соціальної ідентифікації. ЮНЕСКО надає величезне значення збереженню мовного різноманіття, що є невідкладним завданням, враховуючи зникнення мов. Щорічно ЮНЕСКО відзначає Міжнародний день рідної мови.

Освіта є одним з найважливіших напрямків діяльності ЮНЕСКО. Колишній генеральний директор Організації К. Мацуура зазначав: «...право на освіту є одним з основних прав людини і це має бути доступно всім, без всякого виключення, незважаючи на економічні, соціальні, культурні або географічні ознаки» [10, с. 28].

Людство розуміє, що саме за освітою – майбутнє, вона є тим стартовим майданчиком, на якому формується інтелектуальна складова для подальшої роботи в різних сферах життя.

ЮНЕСКО прийняла низку документів в даній сфері, зокрема, Конвенцію про боротьбу з дискримінацією у сфері освіти (1960 р.), Рекомендацію щодо розвитку освіти дорослих (1976 р.), Конвенцію про технічну і професійну освіту (1989 р.), Саламанську декларацію і Рамки дій осіб з особливими потребами (1994 р.) тощо.

Політика ЮНЕСКО в галузі дає можливість інтегрувати освітні процеси на національному та міжнародному рівнях. ЮНЕСКО в своїй політиці і діяльності виходить з принципу важливості партнерських відносин країн в підвищення її ефективності, але головна відповідальність покладена на державні органи країн, оскільки саме вони, в першу чергу, повинні бути зацікавленими в розвитку освіти населення. Варто зазначити, що у сфері освіти ЮНЕСКО співпрацює з спеціалізованими установами системи ООН.

ЮНЕСКО відіграє провідну роль у розвитку вищої освіти у світі, допомагаючи країнам з низки питань, зокрема: академічної гнучкості, міжнародного обміну передовим досвідом, вивчення систем освіти й формування знань, нововведення у навчальному плані, лідерство для жінок-педагогів, вдосконалення знань та навичок викладачів і визнання якості дипломів у вищій освіті.

Освіта на всіх ступенях і у всіх формах завжди була пріоритетним для ЮНЕСКО шляхом залучення пильної уваги до проблем підтримки і укріплення миру. Пов'язана з розвитком діалогу діяльність Сектора освіти включає в себе розширення якісної освіти, яке базується на орієнтованих на діалог цінностях, і підтримку держав-учасниць в перегляді змісту підручників, учбових матеріалів і програм [11, с. 7].

Базова освіта – є отримання мінімальних знань і навичок, необхідних для кожної людини. ЮНЕСКО звертає особливу увагу на розвиток саме базової освіти, яка була б доступна для всіх, включно з найбільш вразливими прошарками суспільства, неграмотними дорослими, а також дітьми, які не відвідують школу, розробляє стратегії для вирішення даного питання.

Всесвітній форум з питань освіти для всіх, що відбувся в Дакарі, ще раз підтвердив ті великі сподівання, про які мріє міжнародна спільнота. Ключовою подією в даній сфері було прийняття Дакарських рамок дій «Освіта для всіх» (ОДВ) у 2000 р., які включили в себе розширення і вдосконалення комплексних заходів з виховання дітей молодшого віку, доступ до безкоштовної освіти всіх дітей, особливо дівчаток, рівноправний доступ молоді і дорослих до освітніх програм тощо. Ще у 1990 р. делегати з 155 країн і представники 150 організацій домовилися на Міжнародній Конференції з «Освіти Для Всіх», що проходила в Джомтьєні (Таїланд) універсалізувати систему початкової освіти і скоротити неписьменність до кінця десятиліття. Концепція, що була вироблена в Джомтьєні дала бачення освіти і її вирішальної ролі в розширенні можливостей кожної людини і перетворенні суспільства. До її ключових аспектів і принципів відносяться: загальний доступ до навчання; акцент на рівноправ'я, надання

особливої уваги учбовим результатам; розширення засобів і масштабів базової освіти; збагачення середовища навчання і укріплення партнерських зв'язків [12, с. 12]. Через шість років після цієї конференції в Аммані (Йорданія) у 1996 р. відбулася проміжна зустріч у межах Міжнародного Консультативного Форуму з «Освіти для всіх». Головною метою даної зустрічі було оцінити роботу, виконану після конференції в Джомтьєні. Міжнародний Освітній Форум, який проходив в Дакарі (Сенегал) у квітні 2000 р. був вагомим подією у сфері освіти на початку нового століття. Приймаючи план дій, запропонований в Дакарі, 1100 учасників підтвердили намір досягти реалізації стратегії «Освіти Для Всіх» до 2015 р. На Форумі були сформульовані наступні завдання «ОДВ»:

1. розширення і вдосконалення комплексних заходів з догляду за дітьми молодшого віку і їх вихованню, особливо відносно найуразливіших і знедолених дітей;

2. забезпечення того, щоб до 2015 р. всі діти, особливо дівчатка, діти з неблагополучного середовища і з етнічних меншин могли вільно здобувати безкоштовну і обов'язкову високоякісну початкову освіту;

3. забезпечення того, щоб освітні потреби всіх молодих людей і дорослих задовольнялися на основі рівного доступу до відповідних програм навчання і придбання життєвих навиків;

4. підвищення на 50% рівня письменності дорослих до 2015 р., особливо жінок, і надання всім дорослим рівного доступу до базової і безперервної освіти;

5. ліквідація гендерних відмінностей в початковій і середній освіті до 2005 р. і досягнення гендерної рівності у сфері освіти до 2015 р. з приділенням особливої уваги надання дівчаткам повного і рівного доступу і забезпеченню їхньої гарної успішності в межах високоякісної базової освіти;

6. всебічне підвищення якості освіти і забезпечення гарної успішності для всіх, з тим, щоб кожен міг досягати визнаних і таких, що піддаються оцінці, показників навчання, особливо відносно письменності, лічби і найважливіших життєвих навиків [13, с. 8].

Що ж до результатів виконання даної програми, то згідно Всесвітньої доповіді з моніторингу «ОДВ» завдання, що були поставлені на 2000-2015 рр., досягнуті лише у третини держав. Також було зазначено, що лише половина країн досягла найголовнішої цілі – забезпечення загальної початкової освіти, що потребує значних коштів.

ЮНЕСКО була підготовлена і оприлюднена доповідь «Освіта Для Всіх, 2000-2015 рр.: досягнення і невирішені проблеми», у якій представлений аналіз досягнень цілей ОДВ за 15 років. За словами тодішнього генерального директора ЮНЕСКО І. Бокової: «Світове товариство досягло значних успіхів на шляху до Освіти для всіх. Не дивлячись на те, що цілі ОДВ не були повністю досягнуті до 2015 р., нині кількість дітей, які відвідують школу, збільшилось на декілька мільйонів, у порівнянні з тією кількістю, яке спостерігалось б у

випадку збереження тенденцій 90-х рр. Але дуже багато ще необхідно зробити. Нам потрібні конкретні, гарно фінансовані стратегії, які приділяють першочергову увагу найбіднішим прошаркам суспільства, особливо дівчаткам, і які здатні підвищити якість навчання, скоротити розрив в рівні грамотності і зробити освіту актуальною і всезагальною» [14].

19-25 травня 2015 р. в Інчхоні відбувся Всесвітній форум з питань освіти 2015 р. На зустрічі були присутні більше 1600 учасників, зокрема більше 120 міністрів, голови і члени делегацій, голови установ і посадові особи різних організацій, представники громадянського суспільства, педагогічної професії, молоді і приватного сектора. Під час роботи форуму була прийнята наступна декларація щодо подальшої реалізації даних цілей «Інчхонська декларація Освіта 2030», у якій викладена нова концепція у вирішенні даних актуальних питань: доступу до освіти, гендерної рівності, справедливості, можливостей навчатися протягом всього життя тощо [15].

ЮНЕСКО, як вже зазначалося має низку документів, які регулюють її діяльність в галузі освіти. Таким чином, варто звернути увагу на Конвенцію про боротьбу з дискримінацією, яка була прийнята у 1962 р. На нашу думку, роль ЮНЕСКО є надзвичайно важлива в сучасному світі, коли йде боротьба за рівноправність у сфері освіти для будь-якої людини, незалежно від її матеріального положення, кольору шкіри, мови, релігії тощо.

Наступним напрямком діяльності ЮНЕСКО, який вартий уваги, є наука (природничі, соціальні та гуманітарні науки). ЮНЕСКО ставить завданням поліпшити якість життя людини на основі раціонального керування навколишнім середовищем, інтеграції екологічного фактора в національні стратегії розвитку, підвищення ролі асоціацій і державних організацій.

Серед проектів ЮНЕСКО в даній сфері варто відзначити «Людина і біосфера», Міжурядова океанографічна комісія (МОК), Програма у сфері керування соціальними перетвореннями, Міжнародна гідрологічна програма (МГП), Міжнародна програма фундаментальних наук, Міжнародна програма геологічних наук тощо. В напрямку соціальних і гуманітарних наук ЮНЕСКО акцентує увагу на сприянні науковим дослідженням у сфері філософії, соціальних наук, дотриманню й пропаганді прав людини і демократії, боротьбі проти всіх форм дискримінації, поліпшенні становища жінок тощо.

Організацією було прийнято низку документів, створено проекти для ефективної роботи в даній сфері: «Декларація про науку і використання наукових знань», Севільська стратегія біосферних резерватів, Всезагальна декларація про біоетику і права людини, Міжнародні декларація про генетичні дані людини, Проект стратегії ЮНЕСКО з прав людини, Проект комплексної стратегії ЮНЕСКО у сфері боротьби проти расизму і дискримінації, Програма ЮНЕСКО з біоетики: пріоритети і перспективи, Всезагальна декларація про геном людини і права людини тощо.

На наш погляд, варто зупинитися на розгляді деяких програм ЮНЕСКО в цій сфері. «Людина і біосфера» пропонує використання міждисциплінарних досліджень і створення потенціалу для поліпшення взаємодії людини з навколишнім середовищем у глобальному масштабі. Програма використовує Всесвітню мережу біосферних заповідників як модельних ділянок сталого розвитку, що є опорними майданчиками для поширення знань, досліджень і моніторингу, освіти й підготовки кадрів. Об'єднання біосферних резерватів у межах однієї мережі сприяє обміну результатами досліджень, методами керування й досвідом вирішення конкретних проблем.

У даному випадку доцільно згадати про Севільську стратегію і її роль в науковому і екологічному житті. Концепція біосферного резервату була розроблена у 1974 р. робочою групою програми «Людина і біосфера» ЮНЕСКО. Біосферними резерватами є території наземних і прибережних морських екосистем або сполучення таких екосистем, міжнародно визнані в межах програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера».

Головним завданням МОК є поглиблення наукових знань і розуміння океанічних і прибережних процесів, сприяння державам в розробці і здійсненні політики щодо океану і прибережних вод тощо. Міжурядова океанографічна комісія координує наукові дослідження різних агентств і інститутів ООН, веде постійне спостереження за океаном з метою підвищити якість метеорологічних прогнозів, вчасно сповіщати населення про цунамі або урагани. Комісія також бере участь у створенні Глобальної системи спостереження за океаном, яка допомагає краще зрозуміти вплив морських течій на зміни клімату. Для цього використовуються дані, одержувані з кораблів і супутників.

МГП забезпечує одержання наукових даних, професійну технічну підготовку й консультивання з стратегічних напрямків для того, щоб використовувати воду ефективно, справедливо й без шкоди для навколишнього середовища. Діяльність програми також спрямована на пошуки форм і методів запобігання конфліктам, що виникають через нестачу води на національному й міжнародному рівнях. Вода – найважливіший пріоритет ЮНЕСКО. Актуальність даної теми важко перебільшити в сучасному світі.

Важливим заходом ЮНЕСКО в сфері науки було прийняття Проекту всезагальної декларації про біоетику і права людини. Декларація торкається етичних питань, що стосуються медицини, наук про життя й пов'язаних з ними технологій стосовно людини, з урахуванням їх соціальних, правових і екологічних аспектів.

Боротьба з дискримінацією є однією з провідних тем у діяльності ЮНЕСКО. Терпимість означає повагу, прийняття і правильне розуміння багатого різноманіття культур нашого світу, форм самовираження й способів проявів людської індивідуальності. Їй сприяють знання, відкритість, спілкування й свобода думки, совісті й переконань. Терпимість – це гармонія в різноманітті. Це не тільки моральний борг, але й політична й правова потреба. Терпимість –

це чеснота, яка уможлиблює досягнення миру й сприяє заміні культури війни культурою миру [16].

Зазначимо ще дві складові у діяльності ЮНЕСКО – комунікація та інформація. Хоча у назві Організації вони не зафіксовані, але їхня роль у сучасному світі є незамінною. Розвиток інформаційно-комунікативних засобів є важливим у будь-якій країні для покращення рівня і якості життя, створення новітніх технологій дає більші можливості для розвитку. Особливо це стосується країн, що розвиваються, які елементарно не мають доступу до інформації.

Концепція суспільства знань заснована на принципах свободи слова, розширення доступу до інформації і знань, рівний доступ до якісної освіти. Ключову роль в цій галузі відіграє Міжнародна програма розвитку комунікації, оскільки її діяльність спрямована на посилення інформаційних обмінів на основі вільного доступу до інформації. Дана програма сприяє укріпленню потенціалу засобів комунікації у країнах, що розвиваються, на основі новаторських проєктів та інших інновацій, які дозволяють найбільш ефективно реалізувати національні потенціали. Головні орієнтири у цій діяльності – свобода думки і забезпечення плюралізму засобів інформації [17].

Основна робота ЮНЕСКО у даних галузях направлена на скорочення розриву між розвинутими країнами та країнами, що розвиваються. Організація робить акцент на людський фактор: культурну та мовну різноманітність інформації, доступ до неї і її використання суспільством.

ЮНЕСКО – це міжнародна організація системи ООН, яка здійснює свій внесок у збереження миру у світі шляхом поширення освітніх, культурних та наукових зв'язків між країнами. Діалог культур, збереження культурної спадщини, «Освіта для всіх», розвиток наукових знань заохочує людство до мирного життя, до побудови цивілізованого суспільства без конфліктів, до постійного розвитку та вдосконалення. Комунікація та інформація дають серйозний поштовх для більшого об'єднання людей, до залучення завдяки новим інформаційним можливостям країн, які знаходяться у складному становищі. Активна діяльність ЮНЕСКО, спільні зусилля світової спільноти та окремо кожної країни – це основа для створення мирного суспільства.

Список використаних джерел та літератури

1. Статут Організації Об'єднаних Націй. – 67 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org.ua/images/UN_Charter_Ukrainian.pdf
2. Устав Организации Объединенных Наций по вопросам образования, науки и культуры / Основные документы. Издание 2014 года, включающее тексты документов и изменения, принятые Генеральной конференцией на 37-й сессии (Париж, 5-10 ноября 2013 г.) – Париж, 2014. – 237 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002269/226924r.pdf#page=>
3. UNESCO's former Directors-General. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://en.unesco.org/director-general/former-dgs>

4. Конвенція про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту // Культурна спадщина України. Правові засади збереження, відтворення та охорони культурно-історичного середовища: 36. офіц. док. – К., 2002. – С. 269-285.
5. Mayor F. Memory of the future. – Paris: UNESCO, 1995. – 204 p.
6. Конвенция об охране всемирного культурного и природного наследия. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://whc.unesco.org/archive/convention-ru.pdf>
7. The Criteria for selection. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://whc.unesco.org/en/criteria/>
8. Convention on the Protection of the Underwater Cultural Heritage. – 2001. – 26 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000126065>
9. ЮНЕСКО. Генеральная конференция. Сессия (32; 2003; Париж). Акты Генеральной конференции: 32-я сессия: 29 сентября – 17 октября 2003 г., Париж. – 2004. – Т. 1: Резолюции, VIII. – 214 с.
10. Мацуура К. Глобализация – это также культурный процесс // Международная жизнь. – 2000. – № 8-9. – С. 27-32.
11. ЮНЕСКО. Исполнительный Совет. Сессия (171; 2005; Париж). Доклад Генерального директора о содействии развитию диалога между народами. – Париж: ЮНЕСКО, 2005. – 21 с.
12. Расширенные комментарии к Дакарским рамкам действий: ОДВ: выполнение наших коллективных обязательств // Всемирный форум по образованию (2000; Дакар). Дакарские рамки действий: Образование для всех: выполнения наших коллективных обязательств: Приняты Всемирным форумом по образованию: 26-28 апреля 2000 г., Дакар, Сенегал, включая шесть региональных рамок действий. – Париж: ЮНЕСКО, 2000.
13. Текст, принятый Всемирным форумом по образованию Дакар, Сенегал, 26-28 апреля 2006 г. // Всемирный форум по образованию (2000; Дакар). Дакарские рамки действий: Образование для всех: выполнения наших коллективных обязательств: Приняты Всемирным форумом по образованию: 26-28 апреля 2000 г., Дакар, Сенегал, включая шесть региональных рамок действий. – Париж: ЮНЕСКО, 2000.
14. Всемирный доклад по мониторингу Образования Для Всех. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://en.unesco.org/gem-report/sites/gem-report/files/Global_PR_ru.pdf
15. Инчхонская декларация. Образование 2030. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002338/233813M.pdf>
16. Декларация принципов терпимости. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/toleranc.shtml
17. Коммуникация и информация. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unesco.org/new/ru/communication-and-information/>

Пилькевич В.А. Основные направления деятельности Организации Объединенных Наций по вопросам образования, науки и культуры (ЮНЕСКО).

В статье рассмотрено основные направления деятельности Организации Объединённых Наций по вопросам образования, науки и культуры (ЮНЕСКО). Освещены главные документы (конвенции, рекомендации, декларации), на которых базируется работа Организации. Определено, что культурная составляющая работы ЮНЕСКО состоит с актуальных вопросов: диалог культур, сохранения культурного наследия, охрана нематериального культурного наследия. Было выяснено, что образованию принадлежит приоритетное место в деятельности Организации, особое внимание было уделено основным целям «Образования для всех». Охарактеризованы важные программы в научной сфере: «Человек и биосфера», Международная гидрологическая программа и др. Подчеркнута роль в современном мире таких составных деятельности ЮНЕСКО, как коммуникация и информация. Определены

перспективы деятельности ЮНЕСКО и указано на важность активного сотрудничества международного сообщества для сохранения мира.

Ключевые слова: ЮНЕСКО, образование, культура, наука, сохранение мира.

Pilkevych V. The Main Activities of United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO).

The article describes the main activities of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). The main documents (conventions, recommendations, declarations) on which the work of the Organization is based are covered. It is determined that the cultural component of the work of UNESCO consists of topical issues: the dialogue of cultures, the preservation of cultural heritage, the protection of intangible cultural heritage. It was found that education has a priority place in the activities of the Organization, special attention was paid to the main goals of Education for All. The important programs in the scientific sphere were characterized: "Man and the Biosphere", the International Hydrological Program, etc. The role of such composite activities of UNESCO as communication and information in the modern world is emphasized. The outlook for the activities of UNESCO has been identified and the importance of the active cooperation of the international community in preserving peace has been pointed out.

Keywords: UNESCO, education, culture, science, peace keeping.